

WYTYCZNE I ZALECENIA

**w sprawie przygotowywania prac dyplomowych
licencjackich
na kierunku Zarządzanie na Wydziale Zarządzania
Politechniki Bydgoskiej
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich**

Rok akademicki 2023/2024

Spis treści

Uwagi wstępne.....	3
1. Tytuł pracy dyplomowej i problematyka badawcza	3
2. Zakres merytoryczny pracy	4
3. Objętość pracy dyplomowej	5
4. Struktura pracy	6
5. Uwagi językowe	8
6. Formatowanie tekstu.....	9
7. Literatura	11
Załączniki.....	12
Załącznik 1	12
Załącznik 2	14
Załącznik 3	15
Załącznik 4	16
Załącznik 5	17
Załącznik 6	19

Uwagi wstępne

Konieczność opracowania wytycznych podyktowana jest potrzebą harmonizacji oraz ujednolicenia wymogów dotyczących pisania prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich i magisterskich) na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Zarządzania Politechniki Bydgoskiej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w celu zapewnienia najwyższej jakości kształcenia.

W pracach licencjackich temat powinien być ściśle związany z kierunkiem studiów, a student powinien wykazać się:

- ogólną wiedzą, w tym literatury, z danego zakresu problemowego i przedmiotowego związanego z kierunkiem studiów;
- umiejętnością samodzielnego (pod kierunkiem promotora) opracowania podjętego zadania badawczego przy wykorzystaniu analizy oraz oceny informacji i danych ze źródeł literaturowych (monografie, skrypty i artykuły), aktów normatywnych, źródeł internetowych, a także źródeł pierwotnych, jakimi są wyniki badań empirycznych;
- umiejętnością realizacji przyjętych w pracy celów przy zastosowaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych;
- umiejętnością stawiania hipotez badawczych oraz ich weryfikacji;
- umiejętnością prowadzenia logicznego wywodu oraz posługiwania się jasnym i precyzyjnym językiem naukowym;
- zakresem wiedzy jaka jest uwzględniana i wykorzystywana w teoretycznej analizie zagadnienia;
- poziomem dojrzałości metodycznej i metodologicznej w rozwiązywaniu podjętych problemów badawczych.

1. Tytuł pracy dyplomowej i problematyka badawcza

Tytuł pracy oraz zakres problemowy i przedmiotowy badań, powinny być związane z obszarem kształcenia na danym kierunku studiów. Wskazany jest również, aby nawiązywały one do wybranej przez studenta specjalności. W razie stwierdzenia całkowitej rozbieżności proponowanej tematyki pracy dyplomowej z zakresem treści kształcenia na kierunku/specjalności Rada Programowa kierunku lub Przewodniczący Rady Programowej kierunku powinna odmówić akceptacji tej tematyki, nakazując jej modyfikację lub zmianę.

Tytuł pracy powinien zostać sformułowany problemowo, to znaczy wskazywać dokładnie problem badawczy/naukowy, jaki autor chce rozwiązać. Powinien jak najprecyzyjniej oddawać treść rozprawy.

2. Zakres merytoryczny pracy

Zakres merytoryczny pracy powinien obejmować:

1. Sprecyzowaną problematykę badawczą oraz cel pracy (zobacz **załącznik 1**);
2. Określenie przedmiotu oraz zakresu (np. czasowego i przestrzennego) badań, a w przypadku prac weryfikacyjnych także przyjętej hipotezy badawczej (lub odpowiadającego problemom zespołu hipotez (zobacz **załącznik 1**);
3. Wskazane metody, w tym narzędzia i techniki badawcze, służące rozwiązaniu przyjętych problemów, w tym weryfikacji hipotez. W przypadku prowadzenia badań z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety elektronicznej konieczne jest zamieszczenie szczegółowego opisu w „metodyce badania własnego”, która będzie zawierała następujące informacje:
 - nazwa portalu i rodzaj (płatny, bezpłatny), na którym zamieszczono ankietę elektroniczną,
 - bezpośredni link do ankiety (do czasu obrony pracy ten link powinien być aktywny),
 - podany login i hasło umożliwiające dotarcie do panelu użytkownika zakładającego ankietę,
 - zrzut ekranu zamieszczonej ankiety,
 - opisany sposób dotarcia do grupy docelowej, która wzięła udział w ankiecie (np. ogłoszenie na Facebooku, wysyłka wiadomości email z linkiem do ankiety lub z plikiem ankiety do określonej grupy odbiorców – np. do koleżanek i kolegów na roku, mieszkańców wybranego obszaru lub innej grupy),
 - opis sposobu przygotowania końcowych analiz (tabela przestawna, obliczenia statystyczne, proste sumowanie wyników). Taki opis umożliwi nie tylko weryfikację poprawności metodyki badania, ale również pozwoli na rzetelną ocenę wykonanych badań,

- dane źródłowe otrzymane w wyniku przeprowadzonej ankiety powinny zostać zamieszczone w formie załącznika w APD (Archiwacja Prac Dyplomowych <https://apd.utp.edu.pl/>) np. w postaci arkusza kalkulacyjnego MS Excel lub w formie innego pliku bazy danych.
4. Pogłębione studia literatury problemu wyrażone w odpowiednio licznych odwołaniach do istniejących w tym zakresie źródeł, w tym do opracowań zwartych, artykułów, raportów, ekspertyz, itp.;
 5. Opis przeprowadzonych badań oraz analizę i charakterystykę (m.in. w postaci zestawień tabelarycznych, wykresów, obliczeń itp.) uzyskanych wyników będących rozwiązaniem postawionego zadania badawczego;
 6. Prawidłowo sformułowane wnioski o charakterze teoretycznym i empirycznym;
 7. wykaz wykorzystanej podczas przygotowania pracy literatury naukowej i innych źródeł pierwotnych oraz wtórnych;
 8. Ewentualny aneks zawierający, np. akty prawne, kwestionariusz ankiety, dokumenty, obliczenia, rysunki, których nie ujęto w treści pracy.

3. Objętość pracy dyplomowej

Objętość pracy dyplomowej ma zapewnić wyczerpujące opracowanie tematu, jednakże:

- zaleca się, aby praca licencjacka zawierała łącznie ze wstępem, wnioskami, załącznikami i bibliografią nie mniej niż 50 stron, ale nie więcej niż 80 stron znormalizowanego tekstu.
- praca licencjacka powinna zawierać 3-4 rozdziały, w których należy wykorzystać przynajmniej 20 pozycji wydawniczych łącznie z aktami prawnymi oraz innymi źródłami (w tym 2 pozycje literatury zagranicznej).

4. Struktura pracy

Praca powinna uwzględniać podział na dwie części:

a) **część teoretyczną** – opracowaną na podstawie literatury, (obejmującą od jednego do trzech rozdziałów), które zawierają m.in.:

- wyjaśnienie istotnych dla tematu pracy pojęć, terminów i definicji, (jak będą rozumiane, tj. aparaturę pojęciową),
- omówienie zjawisk i procesów związanych z problematyką badawczą, rodzajów czy klasyfikacji do nich się odnoszących oraz czynników (zmiennych), od których i jak zależą, znanych i istotnych prawidłowości w tym zakresie,
- określenie, jak oddziałują badane zjawiska, procesy czy inne obiekty na rozwiązanie problemu badawczego, a także jakie są osiągnięcia w danej dziedzinie oraz znaczenie i ranga badanego problemu(ów) badawczego(ych),
- analizę metod i technik badawczych występujących w wybranym temacie oraz przytoczenie przykładów analogicznych badań, osiągnięć i zastosowań (elementy te mogą też stanowić ewentualne wprowadzenie do części badawczej).

b) **część empiryczną** (opis i analiza wyników badania własnego) – obejmującą jeden do dwóch rozdziałów, które zawierać powinny m.in.:

- cel główny badania, cele szczegółowe, założoną hipotezę, przedmiot badania, podmiot badania, źródła danych,
- opis zastosowanych metod, narzędzi i technik badawczych oraz uzasadnienie ich wyboru,
- charakterystykę obiektu badań,
- graficzną i opisową analizę i prezentację wyników badania wnioski (podsumowanie i rekomendacje) z nich wynikające,
- zaleca się, aby ostatni podrozdział miał tytuł „wnioski i rekomendacje”, aby praca miała w jak największym stopniu charakter praktyczny.

Podstawowymi częściami składowymi pracy są wstęp, rozdziały oraz zakończenie lub podsumowanie pracy. Nie ma uniwersalnego sposobu podziału pracy na rozdziały, podrozdziały i punkty. Można jednak przyjąć ogólne zasady w tym zakresie:

- podział na rozdziały powinien być przejrzysty, tematycznie i logicznie spójny oraz wykluczający możliwość powtórzeń tych samych treści w różnych miejscach pracy,
- tytuły poszczególnych części pracy powinny szczegółowo informować o ich treści,
- należy unikać dysproporcji pomiędzy objętością poszczególnych rozdziałów.

Praca powinna zawierać:

1. **Stronę tytułową** według wzoru (załącznik 2).
2. **Spis treści** według wzoru (załącznik 3).

Spis treści powinien być umieszczony **na drugiej stronie** pracy zaraz za stroną tytułową. Spis treści powinien być kompletny, to jest zawierać informacje o wszystkich elementach składowych pracy, a więc o rozdziałach numerowanych z ich podziałem, jak również o elementach nienumerowanych, takich jak: wstęp, wnioski, literatura, spis tabel, rysunków, wykresów, fotografii, ekranów i załączników, streszczenie. W spisie treści należy podać numery stron, od których rozpoczynają się poszczególne części pracy, w tym tytuły rozdziałów i podrozdziałów. Zalecane jest korzystanie z automatycznej opcji tworzenia spisów w MS Word z wykorzystaniem przypisania stylów typu nagłówek dla wszystkich wymienionych elementów spisu treści.

3. **Wstęp.**

W tej części, która jest wizytówką całej pracy, należy:

- sformułować zakres problemowy, cel główny, cele szczegółowe pracy dyplomowej oraz uzasadnienie wyboru podjętego tematu;
- sformułować (o ile została przyjęta) hipotezę(y) badawczą(e), podstawowe założenia metodyczne przyjęte w pracy obejmujące (obok w/w zakresu problemowego i celu) także określenie przedmiotu (obiektu) i zakresu (czasowego i przestrzennego) badania, a także wykorzystywane metody, w tym narzędzia i techniki badawcze, czy źródła pozyskania podstawowych danych empirycznych; krótko, w sposób syntetyczny, opisanie zawartości problemowej poszczególnych rozdziałów.

4. **Rozdziały teoretyczne.**
5. **Część praktyczną** - dyskusję wyników, uogólnienia i najważniejsze wnioski.
6. **Zakończenie/podsumowanie/wnioski i rekomendacje.**

W zakończeniu należy:

- zaprezentować krótko najważniejsze tezy i uogólnienia z części teoretycznej, zwłaszcza wskazując na uzasadnienie znaczenia badanych problemów badawczych;
- określić, czy i w jakim stopniu cel pracy sformułowany we wstępie został osiągnięty;
- przypomnieć podstawowe założenia metodyczne, w tym metody, przy pomocy których realizowano zadanie badawcze oraz wykorzystane źródła informacji, odnosząc się przy tym do ewentualnych trudności i ograniczeń, a także dostępności danych źródłowych lub przydatności stosowanych metod (technik, narzędzi);
- wskazać, czy przyjęta, o określonej treści hipoteza badawcza została zweryfikowana pozytywnie bądź negatywnie;
- zaprezentować główne wyniki przeprowadzonych badań empirycznych odnoszące się do przyjętego celu i hipotezy badawczej, a także najważniejsze wnioski i uogólnienia, o ile to możliwe, także te o charakterze praktycznym; zarysować kierunki ewentualnej kontynuacji badań lub dalszych prac.

7. **Spis literatury.**

8. **Osobne spisy: tabel, wykresów, rysunków, fotografii , ekranów** - (jeżeli są).

9. **Załączniki** (jeśli są).

10. **Streszczenie** w języku polskim i angielskim według wzoru (**załącznik 4**).

5. Uwagi językowe

1. Nie należy używać czasowników w pierwszej osobie lub trzeciej osobie liczby pojedynczej lub mnogiej, a stosować odpowiednie bezosobowe formy czasowników, np. przyjęto, zastosowano, wykorzystano, itp.,
2. Tekst pracy powinien być pisany z uwzględnieniem podziału na akapity, przyjmując zasadę, że każda nowa myśl stanowi nowy akapit,
3. Unikać akapitów jednozdaniowych,
4. Wszelkie cytowane akapity wymagają podania piśmiennictwa,
5. W tytułach i podtytułach nie wolno stosować skrótów tylko pełne nazwy,

6. Skrótów wolno użyć w tekście, ale w przypadku stosowania skrótów po raz pierwszy w pracy należy przytoczyć pełne brzmienie pojęć,
7. Wyrazy obcego pochodzenia piszemy kursywą, np. *outsourcing*, *offshoring*, *per capita*, itp.,
8. Stosować zasady cytowania (zobacz **załącznik 5**),
9. Kierować się zasadami stosowania skrótów w przypisach (zobacz **załącznik 6**).

6. Formatowanie tekstu

Marginesy:

- lewy: 3 cm
- prawy: 3 cm
- górny: 2.5 cm
- dolny: 2,5 cm

Czcionka:

- czcionka tekstu podstawowego, nagłówków, tytułów itp. – Calibri,
- tytuły rozdziałów (pogrubione, duże litery) – 14 pkt, zawsze od nowej strony,
- tytuły podrozdziałów (pogrubione) – 14 pkt,
- po tytułach rozdziałów, podrozdziałów nie stawia się kropek,
- tytuły punktów (pogrubione) – 12 pkt,
- w tytułach nie stawia się kropek,
- tekst podstawowy – 12 pkt,
- format – A4 – zapisany jednostronnie,
- numer strony – w polu stopki, 11 pkt, (cyfry arabskie, wyśrodkowane),
- numeracja stron: pierwsza strona to strona tytułowa (nienumerowana).

Format tekstu:

- treść – wyjustowana dwustronnie,
- spis treści – wyrównanie do lewej,
- wcięcia (akapit) 1,25 cm, obowiązkowo tej samej wielkości,

- odstęp między liniami tekstu (interlinia) – 1,5 wiersza (bez automatycznych, dodatkowych odstępów pojawiających się w programie MS Word),
- przy wyodrębnianiu podrozdziałów/punktów pracy, oddzielaniu tabel lub wykresów od tekstu – podwójny odstęp,
- sposób punktowania ujednolicony w pracy.

Tabele/wykresy/rysunki/fotografie/ekrany:

- numery i tytuły umieszcza się **nad tabelą**,
- numery i tytuły umieszcza się **pod wykresem/rysunkiem/fotografią/ekranem**,
- numery zaleca się pisać pogrubionym drukiem (np. **Tabela 1, Wykres 1, Rysunek 1, Fotografia 1, Ekran 1**), natomiast tytuły pisać bez pogrubiania,
- numery tabel, wykresów, rysunków itd. powinny mieć numerację jednocyfrową, ciągłą,
- pod tabelą, wykresem, rysunkiem itd. umieszcza się źródło pisane kursywą i czcionką pomniejszoną (np. 9 lub 10 pkt, pojedyncza interlinia),
- źródła pod tabelami, wykresami i rysunkami umieszczamy bez stosowania skrótów w przypisach z załącznika 6,
- po tytule tabel, wykresów, rysunków, itd. nie stawia się kropek,
- każda tabela, wykres, rysunek itd. powinien mieć odwołanie w tekście, np. (np. zobacz/porównaj tab. 104),
- nie dzieli się tabel, wykresów, rysunków itd. pomiędzy stronami (chyba że są wielostronicowe, zaleca się w tym przypadku skorzystać z automatycznej opcji funkcji tabela MS WORD – „*powtarzaj wiersze nagłówka*”),
- w spisie podaje się oprócz tytułów i numerów tabel, wykresów, rysunków, itd., również numer strony, gdzie zostały zamieszczone.

Przypisy literaturowe należy:

- podawać na dole strony (stopka), przyjmując numerację ciągłą w całej pracy,
- od tekstu oddzielić poziomą linią,
- tekst przypisów – 10 pkt – pojedyncza interlinia,

- numery odnośników literaturowych (przypisów) należy umieszczać w tekście pracy (indeks górny), ale zawsze przed znakami przestankowymi typu: *kropka*, *dwukropek* itp.

7. Literatura

Literatura powinna być ściśle związana z tematem pracy obejmującym zagadnienia związane z kierunkiem i specjalnością dyplomowania. Należy zawrzeć tylko te pozycje, na które powoływano się w tekście pracy i zawarto w odnośniku literaturowym (przypisie).

Literatura powinna być sporządzona alfabetycznie w układzie działowym w następującej kolejności z podziałem na:

- publikacje książkowe (zwarte);
- źródła elektroniczne (z podaniem pełnej ścieżki dostępu oraz daty pobrania);
- akty normatywne (ustawy, rozporządzenia).

Opis konkretnej pozycji literaturowej sporządza się w następującej kolejności z podziałem na:

- nazwisko autora;
- skrót imienia;
- publikacje książkowe (zwarte);
- źródła elektroniczne (z podaniem pełnej ścieżki dostępu oraz daty pobrania);
- akty normatywne (ustawy, rozporządzenia).

W spisie literatury nie wpisujemy na końcu pozycji strony tekstu (lub jego fragmentu).

Na przykład:

1. Boć J., *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005.
2. *Encyklopedia powszechna*, t. I, PWN, Warszawa 2005.
3. Kaczmarczyk S., *Zasady metodyki prac doktorskich i habilitacyjnych*, „Pieniądz i Więź”, nr 1/2006.
4. Sudoł S., *Nauki o zarządzaniu*, PWE, Warszawa 2012.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

Cele i hipotezy badawcze

Cele badawcze mówią o tym, co chce się w pracy osiągnąć. Ambicje podczas stawiania celów powinny być kontrolowane i weryfikowane pod kątem możliwości ich zrealizowania przez piszącego pracę studenta oraz jego promotora. Duże znaczenie ma konkretność celów i ich precyzja. Zazwyczaj określa się **cel główny** (cele główne) i **cele dodatkowe** (określane jako szczegółowe, cząstkowe, uzupełniające, poboczne). Cele szczegółowe muszą być podporządkowane celowi głównemu, a przy tym należy unikać nadmiaru celów.

Najczęściej spotykane są trzy grupy celów:

- cele poznawcze (odkrywcze), np. stwierdzenie (odkrycie) prawa, odkrycie nieznanego zjawiska,
- cele porządkujące, np. uporządkowanie znanych faktów czy pojęć (klasyfikacja), systematyzacja aktualnej wiedzy, potwierdzenie paradygmatu,
- cele postulatywne (aplikatywne), np. zbudowanie modelu i jego weryfikacja, sporządzenie projektu w oparciu o sprawdzony model, opracowanie nowej metody.

Na wstępie badania formułujemy **hipotezę lub kilka hipotez badawczych**, które pomagają odkrywać prawdy oraz udzielać odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

Hipotezy stawiamy z dużym namysłem, gdyż nasze wyobrażenia są często niedoskonałe, niepełne lub wadliwe. **Hipoteza jest wstępnym twierdzeniem (przypuszczeniem naukowym), opartym na prawdopodobieństwie dotyczącym rzeczywistości (stanów, zjawisk lub procesów), które będą przedmiotem badania i mają na celu odkrycie (objaśnienie) nieznanych zjawisk lub ustalenie nieznanych dotychczas praw.** Samo postawienie trafnych i prawidłowo sformułowanych hipotez jest procesem twórczym.

Postawienie hipotez naukowych ukierunkowuje badania, a ono samo sprowadza się do ich weryfikacji. **Hipotezę uważa się za udowodnioną**, gdy w rezultacie badania stwierdza się,

że fakty są z nią zgodne. **Przeciwieństwem jest obalenie (falsyfikacja) hipotezy**, stwierdzenie jej nieprawdziwości.

Hipotezy naukowe formułuje się na podstawie:

- przestudiowanej literatury naukowej,
- wstępnego rozpoznania badanej rzeczywistości,
- doświadczenia badawczego i wyników badań wcześniej uzyskanych przez badacza lub innych badaczy w podobnych badaniach,
- namysłu naukowego, intuicji i wyobraźni naukowej.

Hipotezy badawcze powinny być sformułowane bardzo klarownie i jednoznacznie. Na przykład: „Większość firm z sektora Y stosuje w procesie produkcji materiał A”.

Hipoteza badawcza nie powinna zawierać **stwierdzeń powszechnie znanych i oczywistych, a nawet banalnych**, niewymagających weryfikacji (dowodu) naukowego.

Istnieją od dawna rozbieżne poglądy i opinie metodologów pomiędzy rozumieniem **hipotezy** i **tezy** w procesie badawczym. Większość jest jednak zgodna z opinią Tadeusza Kotarbińskiego, która sprowadza się do stwierdzenia, że tezę należy udowodnić (wymaga przeprowadzenia naukowego dowodu) a hipotezę jedynie w procesie badawczym zweryfikować¹.

¹ Opracowano na podstawie: S. Sudół, Nauki o zarządzaniu, PWE, Warszawa 2012, s. 121 – 127 oraz S. Kaczmarczyk, Zasady metodyki prac doktorskich i habilitacyjnych, „Pieniądz i Władza”, nr1/2006.

Załącznik 2

Obowiązujący wzór strony tytułowej

POLITECHNIKA BYDGOSKA
IM. JANA I JĘDRZEJA ŚNIADECKICH

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA

Kierunek: Zarządzanie

PRACA DYPLOMOWA LICENCJACKA

Tytuł pracy dyplomowej w j. polskim

Imię i nazwisko:

Studia: pierwszego stopnia stacjonarne/ niestacjonarne

Specjalność:

Nr albumu:

Promotor:

Rok akademicki 202.../202...
(aktualny dla terminu obrony)

Załącznik 3

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Tytuł pierwszego rozdziału	4
1.1. Tytuł podrozdziału	4
1.2. Tytuł podrozdziału.....	8
1.3. Tytuł podrozdziału.....	12
1.3.1. Tytuł podpodrozdziału.....	14
1.3.2. Tytuł popdpodrozdziału.....	16
2. Tytuł drugiego rozdziału	17
2.1. Tytuł podrozdziału.....	17
2.2. Tytuł podrozdziału.....	20
2.3. Tytuł podrozdziału.....	25
3. Tytuł trzeciego rozdziału (Wyniki badania)	30
3.1. Tytuł podrozdziału.....	30
3.2. Tytuł podrozdziału.....	35
3.3. Tytuł podrozdziału.....	40
3.3.1. Tytuł podpodrozdziału.....	45
3.3.2. Tytuł podpodrozdziału.....	50
Zakończenie/ Podsumowanie i rekomendacje/ Uogólnienia i wnioski	55
Literatura	57
Spis tabel	58
Spis rysunków.....	60
Spis fotografii.....	61
Spis ekranów.....	62
Załączniki.....	63
Streszczenie (w języku polskim i angielskim).....	64

Załącznik 4

Tytuł pracy w języku polskim

Streszczenie

Streszczenie w syntetyczny sposób przedstawia całość pracy. W streszczeniu powinny się znaleźć między innymi: cel pracy, założona/e na wstępie pracy hipoteza/hipotezy, zastosowane metody badawcze, źródła danych, narzędzia pomiarowe, uzyskane wyniki, wnioski oraz rekomendacje.

Słowa kluczowe:

The title of the thesis in English

Summary

Keywords:

Załącznik 5

Zasady cytowania w pracach naukowych

- **Cytowanie książek pojedynczych autorów:**

J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

- **Cytowanie książek o nierozdzielalnym autorstwie (kilku autorów, maksymalnie czterech):**

J. Boć, J. Miodek, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5-7.

- **Cytowanie książek o nierozdzielalnym autorstwie (kilku autorów, więcej niż czterech):**

J. Boć i in., *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5-7.

- **Cytowanie encyklopedii, słowników o nierozdzielalnym autorstwie (wielu autorów):**

Encyklopedia powszechna, t. I, PWN, Warszawa 2005, s. 5-7 i 10-11.

- **Cytowanie prac zbiorowych pod redakcją naukową:**

Jak pisać pracę magisterską, J. Boć (red.), Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 2-5.

- **Rozdział w monografii naukowej:**

M. S. Wiatr, *Ocena zdolności kredytowej jako podstawowy element zarządzania indywidualnym ryzykiem kredytowym*, w: M. Dębnińska (red.) *Banki na rynku finansowym*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2003, s. 288.

- **Artykuł w czasopiśmie:**

M. Zaleska, *Zasady tworzenia rezerw na ryzyko bankowe w świetle postanowień Komisji Nadzoru Bankowego*, „Bank i Kredyt” 2001, nr 3, s. 15-20.

- **Cytowanie pozycji za innym autorem:**

T. Waśniewski, *Analiza rentowności przedsiębiorstwa*, „Rachunkowość” 2002, nr 3, s. 12, cyt. za: W. Skoczylas, *Wartość przedsiębiorstwa w systemie jego oceny*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 1998, s. 22.

- **Cytowanie publikacji zamieszczonych w Internecie – podajemy szczegóły publikacji, adres World Wide Web i datę dostępu (odczytu):**

J. Barcz, P. Świeboda: *Co dalej z Traktatem z Lizbony?*, <http://www.psz.pl/tekst-11953/Jan-Barcz-Pawel-Swieboda-CodalejzTraktatemzLizbony> (dostęp: 10.04.2019).

Przygotowanie prac licencjackich i magisterskich oraz innych prac pisemnych, http://www.inp.uw.edu.pl/files/prace_pisemne/prace_pisemne_20091013.pdf (dostęp: 15.12.2011).

- **Cytowanie aktów prawnych:**

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14.01.1936 roku o podatku od nieruchomości (Dz. U. RP z 1936r., nr 3, poz. 14).

Dekret z dnia 20.03.1946 roku o podatkach komunalnych (Dz. U. z 1947 r., nr 40, poz. 198).

Uchwała Rady Miasta z dnia 4.06.1997 roku, nr XXXIX/630/97 w sprawie statutu Miasta Bydgoszczy.

Ustawa z dnia 26.02.1951 roku o podatkach terenowych (Dz. U. z 1951r., nr 14, poz. 110).

Ustawa z dnia 23.04.1964 roku – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964r., nr 16, poz. 93, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 19.12.1975 roku o niektórych podatkach i opłatach terenowych (Dz. U. z 1975r. nr 45, poz. 229).

Ustawa z dnia 26.02.1982 roku o opodatkowaniu jednostek gospodarki uspołecznionej (Dz. U. z 1984 r., nr 16, poz. 75).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.06.1924 roku o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich (Dz. U. RP z 1924r., nr 51, poz. 523).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27.11.2001 roku w sprawie wysokości kosztów upomnienia skierowanego przez wierzyciela do zobowiązanego przed wszczęciem egzekucji administracyjnej (Dz. U. z 2001 roku nr 137, poz. 1543).

Zarządzenie Prezydenta Miasta z dnia 28.02.2003 roku, nr 60/03 w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miasta Bydgoszczy.

Zarządzenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 20.03.2007 roku, nr 288/07 w sprawie przedstawienia Radzie Miasta sprawozdania z wykonania budżetu miasta Bydgoszczy za 2006 rok.

- **Wyroki**

Wyrok NSA z dnia 28.01.1992 roku. Sygn. akt SA/P 386/91.

Załącznik 6

Zasady stosowania skrótów w przypisach

- „Ibidem” lub „Tamże” - stosujemy jeżeli następny przypis w pracy pochodzi z tej samej publikacji i z tej samej strony, która była cytowana w poprzednim przypisie

Przykład 1:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² Ibidem.

Przykład 2:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² Tamże.

- „Ibidem, s. 7” lub „Tamże, s. 7” – stosujemy, jeżeli następny przypis w pracy pochodzi z tej samej publikacji, ale z innej strony, która była cytowana w poprzednim przypisie

Przykład 1:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² Ibidem, s.7.

Przykład 2:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² Tamże, s.7.

- „Op. cit” lub „dz. cyt.” czyli „z cytowanego dzieła” – stosujemy jeżeli przypis w pracy pochodzi z tej samej publikacji i tego samego autora, a publikacja została wcześniej zacytowana w pracy

Przykład 1:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² M. Zaleska, *Zasady tworzenia rezerw na ryzyko bankowe w świetle postanowień Komisji Nadzoru Bankowego*, „Bank i Kredyt” nr 3/200 1, s. 15-20.

³ J. Boć, op.cit., s. 10.

Przykład 2:

¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.

² M. Zaleska, *Zasady tworzenia rezerw na ryzyko bankowe w świetle postanowień Komisji Nadzoru Bankowego*, „Bank i Kredyt” nr 3/200 1, s. 15-20.

³ J. Boć, dz.cyt., s. 10.

- „Op. cit., *Jak pisać...*” lub „Dz. cyt., *Jak pisać...*” – stosujemy jeżeli przypis w pracy pochodzi od tego samego autora, ale autor miał kilka publikacji, które zostały wcześniej zacytowane w pracy, stąd należy podać część tytułu cytowanej publikacji, aby rozróżnić o którą nam chodzi

Przykład 1:

- ¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.
² J. Boć, *Jak stosować zasady cytowania*, Kolonia Limited, Wrocław 2006, s. 6.
³ J. Boć, *Jak pisać ...*, op.cit., s. 10.

Przykład 2:

- ¹ J. Boć, *Jak pisać pracę magisterską*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 5.
² J. Boć, *Jak stosować zasady cytowania*, Kolonia Limited, Wrocław 2006, s. 6.
³ J. Boć, *Jak pisać ...*, dz.cyt., s. 10.

- „Por.” czyli „porównaj” - stosujemy jeżeli chcemy odzwierciedlić nasze poglądy z poglądami innych autorów

Przykład:

- ¹ Por. M. S. Wiatr, *Kierunki zmian polskiego...*, op.cit., s. 20.

- „Zob.” czyli „zobacz ” - stosujemy jeżeli chcemy wskazać na bezpośrednie odniesienie do źródeł, czy poglądów, itp.

Przykład:

- ¹ Zob. Załącznik Nr 1 Rozporządzenia Ministra nr ... z dnia 10 grudnia 2003 roku; Załącznik Nr 1 Rozporządzenia Ministra nr... z dnia 10 grudnia 2001 roku.

- „Zob. szerzej w:” czyli „zobacz szerzej w” - stosujemy jeżeli chcemy wskazać pozycje, w których omówiono szerzej (dokładniej) dane zjawisko, termin czy pojęcie.

Przykład:

- ¹ Zob. szerzej w: *Analiza ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa. Zbiór przykładów i zadań*, (red.) C. Skowronek, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2000, s. 231.
² Zob. szerzej w: *Statystyczne metody oceny ryzyka w działalności gospodarczej*, A. Zeliań (red), Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 1998, s. 3.